

WWF Ελλάς
Λεμπέση 21
Αθήνα 11743

Τηλέφωνο: 210 3314893
Fax: 210 3247578
d.karavellas@wwf.gr
www.wwf.gr

Αρ. Πρωτ.: 87/2019

Προς:
Κυριάκο Μητσοτάκη
Πρωθυπουργό

Αθήνα, 12 Ιουλίου 2019

Θέμα: Αίτημα συνάντησης – 5 άξονες περιβαλλοντικής πολιτικής για βιώσιμη ανάπτυξη

Αξιότιμε κύριε Πρωθυπουργέ,

Σας συγχαίρουμε για την ανάληψη των καθηκόντων σας στην ηγεσία της χώρας. Ευχόμαστε κάθε επιτυχία στη δύσκολη αποστολή που έχετε αναλάβει για αποτελεσματική διακυβέρνηση, κατά τρόπο αμοιβαία επωφελή για την οικονομία, την ελληνική κοινωνία και βεβαίως το περιβάλλον.

Το WWF Ελλάς πιστό στη συνθήκη ότι «ο φυσικός πλούτος της πατρίδας μας είναι, σήμερα ειδικά, το μεγάλο μας ανταγωνιστικό πλεονέκτημα», η οποία επισημαίνεται και στο προεκλογικό πρόγραμμα της Νέας Δημοκρατίας, θα σταθεί αρωγός σε κάθε προσπάθεια αναπτυξιακής πολιτικής της κυβέρνησης που θέτει με ειλικρίνεια ως προτεραιότητα την αρμονική συνύπαρξη του ανθρώπου με τη φύση. Παράλληλα, είναι προφανές ότι δεν θα διστάσουμε να αντιταχούμε σε οποιοδήποτε μέτρο ή πολιτική θέτει εν αμφιβόλω και οδηγεί σε απορρύθμιση το περιβαλλοντικό κεκτημένο. Δυστυχώς οι πρώτες κυβερνητικές δηλώσεις, αλλά και η μέχρι στιγμής διαφαινόμενη απουσία υπουργικών αρμοδιοτήτων για το φυσικό περιβάλλον μας ανησυχούν ιδιαίτερα.

Η επόμενη κοινοβουλευτική τετραετία σε μια χώρα που βγαίνει πληγωμένη από μια οικονομική κρίση εννέα και πλέον χρόνων αποτελεί ένα μεγάλο στοίχημα που πρέπει να κερδηθεί με τους καλύτερους όρους και μέσα από την ενσωμάτωση στόχων βιώσιμης ανάπτυξης σε κάθε πολιτική. Όπως άλλωστε καταδεικνύουν δεκάδες μελέτες διεθνών και ευρωπαϊκών οργανισμών, τόσο το πρόταγμα της απανθρακοποίησης, όσο και η μείωση του οικολογικού αποτυπώματος είναι κινητήρια δύναμη για νέες επενδύσεις υψηλής καινοτομίας και ανταγωνιστικότητας, δημιουργία χιλιάδων νέων θέσεων εργασίας, και αύξηση της παραγωγικότητας. Είναι επιτακτική ανάγκη η χώρα να προλάβει τις τεχνολογικές εξελίξεις που συντελούνται στους κλάδους της καθαρής ενέργειας, της αποθήκευσης και εξοικονόμησης, της κυκλικής οικονομίας, των πράσινων υποδομών, και της βιώσιμης μεταποιητικής επιχειρηματικότητας.

Οι πρόσφατες συστάσεις των εκθέσεων της Διακυβερνητικής Επιτροπής για την Κλιματική Αλλαγή (IPCC), για συγκράτηση της υπερθέρμανσης του πλανήτη στον +1,5°C, και της Διακυβερνητικής Πλατφόρμας Επιστήμης-Πολιτικής για τη Βιοποικιλότητα και τις Οικοσυστημικές Υπηρεσίες (IPBES), που καταδεικνύει ότι περίπου ένα εκατομμύριο είδη απειλούνται με εξαφάνιση εξαιτίας ανθρώπινων δραστηριοτήτων, δεν αφήνουν κανένα περιθώριο πολιτικής αδράνειας. Δημιουργούν εύλογη ανησυχία στους επιστήμονες και απαίτηση για έκτακτα μέτρα, καθώς οι επιπτώσεις της κλιματικής κρίσης και της απώλειας της βιοποικιλότητας είναι προφανείς πηγές αβεβαιότητας και ανασφάλειας για το μέλλον.

Οι πρώτες μέρες διακυβέρνησης αποτελούν μια μοναδική ευκαιρία απόδοσης ενός φιλόδοξου πολιτικού στίγματος της νέας κυβέρνησης και μπορούν να στείλουν μήνυμα ασφάλειας, νομιμότητας, λογοδοσίας και διαφάνειας στους πολίτες και να ενισχύσουν τη θέση της χώρας διεθνώς. Στο πλαίσιο αυτό, το WWF Ελλάς προτείνει 5 άξονες περιβαλλοντικής πολιτικής για βιώσιμη ανάπτυξη που μπορούν άμεσα να βρουν πεδία εφαρμογής:

1. **Αντιμετώπιση της κλιματικής κρίσης:** Ενσωμάτωση της δέσμευσης για μηδενισμό των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα μέχρι το 2050 και των μέσων υλοποίησής της στην εθνική έννομη τάξη και άμεση κήρυξη της χώρας σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης για την κλιματική κρίση, με οριζόντια εφαρμογή σε κάθε υπουργείο, ακολουθώντας το παράδειγμα άλλων ευρωπαϊκών χωρών.
2. **Απελευθέρωση από τα ορυκτά καύσιμα:** Σωτηρία της ΔΕΗ με επείγοντα μέτρα απεξάρτησης από τον λιγνίτη, εγκατάλειψης του ζημιογόνου έργου της νέας μονάδας Πτολεμαΐδα V, διατήρηση της κυριότητας επί των υδροηλεκτρικών για αναβάθμισή τους, ώστε να λειτουργούν και ως αντλησιοταμιευτικές μονάδες για αποθήκευση καθαρής ενέργειας, και στροφή στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και στην παροχή δημόσιων υπηρεσιών διαχείρισης και εξοικονόμησης της ενεργειακής ζήτησης σε καταναλωτές και επιχειρήσεις. Παράλληλα, θεωρούμε επιβεβλημένη την πλήρη επανεξέταση των προγραμμάτων εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων, καθώς απειλούν την Ελλάδα με εγκλωβισμό σε ένα παρωχημένο μοντέλο ανάπτυξης που απειλεί τον φυσικό πλούτο της χώρας και τις τοπικές κοινωνίες και κατ' επέκταση τον τουρισμό και την εθνική οικονομία. Αξίζει να τονιστεί ότι έως και σήμερα, δεν έχει δημοσιευθεί από τα αρμόδια υπουργεία καμία απολύτως τεχνικοοικονομική τεκμηρίωση που να δικαιολογεί την πολιτική υποστήριξη των προγραμμάτων εξόρυξης υδρογονανθράκων. Μία ανεξάρτητη, ενδεδειγμένη και επιστημονική αξιολόγηση των οικονομικών και περιβαλλοντικών όρων, καθώς και μία ανάλυση κόστους οφέλους, θα σας οδηγήσει αναπόφευκτα στην – γενναία, αλλά ιστορικά αναγκαία – απόφαση να ακυρώσετε το εν λόγω πρόγραμμα ως εθνικά επιζήμιο.
3. **Περιβαλλοντική νομιμότητα:** Ίδρυση ανεξάρτητης αρχής περιβαλλοντικών επιθεωρήσεων, με αναφορά στη Βουλή, ώστε οι περιβαλλοντικοί έλεγχοι να είναι ανεξάρτητοι από υπουργικές ή άλλες υποδείξεις και συμφέροντα. Η απαρέγκλιτη τήρηση της περιβαλλοντικής νομιμότητας θα προσφέρει στη χώρα την ασφάλεια δικαίου που είναι απαραίτητη για ένα υγιές επενδυτικό πλαίσιο, ισονομία, σημαντικά έσοδα από την επιβολή κυρώσεων, και βεβαίως υψηλό επίπεδο περιβαλλοντικής προστασίας.
4. **Φυσικό περιβάλλον:** Θωράκιση του φυσικού περιβάλλοντος, ως ασπίδας προστασίας ανθρώπων και περιουσιών από την κλιματική αλλαγή, με σαφή θεσμική προστασία των πολύτιμων προστατευόμενων περιοχών και διατήρησης της βιοποικιλότητας, καθώς και ξεκάθαρη κόκκινη γραμμή στις τακτοποιήσεις αυθαιρέτων σε περιοχές Natura 2000, δασική γη, παράκτια ζώνη και λεκάνες απορροής υδάτων. Ως πρώτη δική σας κίνηση προς αυτή την κατεύθυνση, σας καλούμε να αποσύρετε από τη Βουλή το νομοσχέδιο για τις οικιστικές πυκνώσεις, που κατατέθηκε προεκλογικά. Τα δραματικά γεγονότα στο Μάτι, τη Μάνδρα, και πιο πρόσφατα στη Χαλκιδική, δείχνουν προφανώς την ανάγκη για αποτελεσματικό μηχανισμό πολιτικής προστασίας και αντιμετώπισης καταστροφών, αποδεικνύουν όμως παράλληλα ότι η προστασία της φύσης είναι πλέον θέμα ζωής και θανάτου. Σας καλούμε λοιπόν να προτάξετε τη θωράκιση των ευαίσθητων και πολύτιμων φυσικών οικοσυστημάτων της χώρας ως κεντρική κυβερνητική προτεραιότητα και να εγγυηθείτε τη βιώσιμη ανάπτυξη των περιοχών αυτών μέσω της διασφάλισης των οικοσυστημικών υπηρεσιών, τις οποίες παρέχει το φυσικό περιβάλλον στις τοπικές κοινωνίες. Ειδικότερα, ο θαλάσσιος πλούτος της χώρας μας θα πρέπει να προστατευτεί μέσω της υιοθέτησης ενός φιλόδοξου θαλάσσιου χωροταξικού σχεδιασμού, καθώς και της ενίσχυσης του δικτύου των θαλάσσιων προστατευόμενων περιοχών με παράλληλη προώθηση ήπιων μορφών ανάπτυξης και βιώσιμης χρήσης των φυσικών πόρων.

5. **Ζωντανή οικονομία:** Πλήρης ενσωμάτωση περιβαλλοντικών και κλιματικών κριτηρίων, σε όλο το φάσμα του κρατικού προϋπολογισμού και στον σχεδιασμό οικονομικών και αναπτυξιακών πολιτικών, με βάση τις προτάσεις και τα εργαλεία που αναπτύσσει ο ΟΟΣΑ, στο πλαίσιο του Paris Collaborative on Green Budgeting και τις Αρχές του Ελσίνκι που αποφασίστηκαν στο πλαίσιο της διεθνούς πρωτοβουλίας Coalition of Finance Ministers for Climate Action. Απαραίτητο είναι επίσης να καταργηθούν όλες οι επιδοτήσεις σε ορυκτά καύσιμα και γενικότερα σε επιχειρηματικές δραστηριότητες υψηλού κλιματικού αποτυπώματος, ώστε η χώρα να εξοικονομήσει σημαντικούς πόρους. Αποτελεί σκάνδαλο το γεγονός ότι κάθε χρόνο στη χώρα μας επιδοτούνται τα ορυκτά καύσιμα με τουλάχιστον €1.3 δισεκ. (ετήσιος μέσος όρος για την περίοδο 2012-2017 κατά τα επίσημα στοιχεία του ΟΟΣΑ), ενώ άλλες οικονομικές δραστηριότητες με μεγαλύτερη προοπτική και μέλλον πασχίζουν να ορθοποδήσουν στην χώρα μας. Οι πόροι που θα εξοικονομηθούν οφείλουν να διατεθούν πλήρως για δημόσιες επενδύσεις και φορολογικά κίνητρα που αποσκοπούν στην οριστική μετάβαση προς ένα ενεργειακό μοντέλο χαμηλού αποτυπώματος άνθρακα.

Το 2020 θα είναι διεθνώς ένα έτος ορόσημο για την αντιμετώπιση της κλιματικής κρίσης και την αναχαίτιση της απώλειας της βιοποικιλότητας. Οι διασκέψεις κορυφής του ΟΗΕ για την κλιματική αλλαγή (UNFCCC COP26) και για τη Σύμβαση για τη Βιοποικιλότητα (CBD COP15) δίνουν ένα στιβαρό πολιτικό πλαίσιο για διεθνή προβολή εμβληματικών κυβερνητικών παρεμβάσεων. Ελπίζουμε πως η υψηλή εκπροσώπηση της χώρας μας σε αυτές τις σημαντικές διασκέψεις κορυφής από τον ίδιο τον Πρωθυπουργό, καθώς και η υποστήριξη των διεθνών προσπαθειών για μια νέα συμφωνία για τη φύση και τον άνθρωπο (New Deal for Nature and People) θα αναδείξουν την Ελλάδα σε πρωταγωνίστρια στον αγώνα για την αποτελεσματική επίτευξη των διεθνών στόχων για τη βιώσιμη ανάπτυξη (SDGs).

Όπως σωστά έχετε τονίσει στο προεκλογικό πρόγραμμα της Νέας Δημοκρατίας, «η μόνη έξυπνη αναπτυξιακή πολιτική για την Ελλάδα είναι αυτή που σέβεται το περιβάλλον και την ποιότητα ζωής. Δεν είναι μόνο υποχρέωσή μας απέναντι στις επόμενες γενιές, αλλά και μια μοναδική ευκαιρία να κάνουμε τη ζωή μας καλύτερη».

Στο πλαίσιο των παραπάνω, ευελπιστούμε στην πραγματοποίηση συνάντησης το συντομότερο δυνατό για την προοπτική υιοθέτησης και εφαρμογής των παραπάνω αξόνων περιβαλλοντικής πολιτικής για μια πραγματικά βιώσιμη ανάπτυξη. Παραμένουμε στη διάθεσή σας για οποιαδήποτε περαιτέρω πληροφορία.

Με τιμή,

Δημήτρης Καραβέλλας
Γενικός Διευθυντής WWF Ελλάς